

bilo je ukincue "slobodne luke" nova snježna evolucija na industrijskom polju, jer je mrija bila diktrirana promjenom duha vremena. Na taj način prestale su razne lake zašluže, naročito komterbandon duhana, kave, šećera i druge kolumnijalne robe. A medjutim grad se uputio novim putevima u metru budućnosti, država je ulagala goleme glavnice za procvat grada izgradivši medju ostalim i drugu željeznicu i novu luku. Trst sad ne čeka nego na mir, da krepko nastavi zamah, koji odgovara njegovoj misliji kao prve i najveće trgovačke luke u monariji.

Razne Vijesti.

Neonasa vrutina u Solunu. "Journal" prima od svog dopisnika u Solunu sljedeću brazjavu vijest: Vrutina je odvje postala i svuibe nesoljiva; iznosi 45 stepena u hladovini. Dizenterija i nerвне groznice zadaju mnogo posla vojnom sanitetu. Liječnici i liječnici pomoćnici iz Francuske, traže da se vrate u svoju domovinu.

Pribojena engleska blokada. Zastupnik "Lokalzeitunga" iznasa izjavu direktora L.chnanna od njemačkog parobrodarskog društva "Ocean". U izjavi se veli: Put podmornice, "Deutschland" u Ameriku probio je konačno englesku blokadu. Ta činjenica mora da prisili neutralce, da promijene svoje nazore, jer blokada, koja nije efektivna, ne treba se više priznavati. Posljedica toga mora biti, da engleski plimbenici sudovi već nemaju nikakva prava protiv neutralnih zemalja, koje gnevica sa Njemačkom.

Razbojnice u Varšavi. Ovih dana smakute se u Varšavi divje žene, koje su počimle u više navrata razna razbojstva.

Bojevi lokalnog značaja na bukovijskoj fronti. Madžarski list "Az Est" javlja iz Černovica: Akoprem je položaj u zapadnoj Bukovini u vezi s priklama u istočnoj Galiciji, ipak traju na bukovijskoj fronti operacije od lokalnog značenja. Svoje snio položaje, prelazom preko Moldave, pomakli za 30 kilometara naprijed, u sve to da su nas Rusi istodobno spriječili da posjednemo putove, koji preko Pristopa i klanca Borgo vode u Ugarsku. Na brdima jugo- Bukovine našle su ruske vojne sile, svoj grob, isto onako, kao i godine 1915. Na ovom području nema danas ni jednog ruskog vojnika.

Silni vihari u Francuskoj. Dne 12. o. vij. harali su u departamente Cole d'Or silni vihari, koji su nanikli ogromne štete. Usilid velikih kiša rijeke su nabujale i poplavile pobočna polja. Zetva je u pojedinim mjestima posveena uništena. **Prestanka za crnogorski dvor.** Prema vijestima "Francuska" sadržaje francuski državni protokol također i stavku od 23.000 franaka godišnje subvencije za crnogorski dvor u Francuskoj.

Kardinali — veleizdajnici. Kraj tolikih veleizdajnika u Engleskoj dolaze eto na red i kardinali. Londonski tjednik "Nation" optužuje tri katolička kardinala iz Amerike kao skrivice irske revolucije, jer su podpredsjednici društava, koja su u mjesec dana za revolucije u Irskoj sabrala jednu i pol milijuna dolara.

Rusko-japanski ugovor. Polustolubeni japanski list "Džiren" donosi o potankostima rusko-japanskog ugovora sljedeće: Pripadnicima obiju zemalja dozvoljava sve posvećenja sloboda nastavanja u Sibiru kao i u japanskoj i ruskoj interesno zemlji Mongoliji. Parobrodarstvo na Žungdai, do sada privilegija Rusa, dozvoliti će se i Japancima. Pravo sivičasti koncesija za gradnju željeznica u istočnoj Kini dobiva i Japan. Najvažnija tajna klauzula ovoga ugovora sadržava uzajmne vojničke obveze. Deluzivni karakter ovoga ugovora utanačuje rusko-japanski savez protiv prodiranja drugih vlasti u Kitaju. Ugovor vrijedi deset godina.

Rumunjski list u Ugarskoj. Prema vijesti iz Budimpeste, počet će još tečajem ovoga mjeseca

izlaziti u Karansebesu rumunjski list pod imenom "Vitorul". Program je toga lista, prikazivati socijalni-kulturni život Rumunja što nastavaju Banat, dok je politika isključena.

Ukinuce njemačkog jezika u ruskim školama. Trgovacko udruženje u Moskvi odlucilo je, da se ima obustaviti podučavanje njemačkog jezika u svim školama, i zamijeniti ga učenjem engleskoga jezika.

Ruelja i Rumunjaka. Švajcarski listovi done nose izvješće ruskog lista "Ruskoje slovo", koji piše da je jur čitava rumunjska granica prema Rusiji zaposjednuta rumunjskom vojskom. IV. rumunjski zbor u potpunju ratnoj jakosti, zauzeo je više položaje, koje ima zauzeti u slučaju mobilizacije. I onaj dio bukovienske granice, gdje se polaze ruske čete, zaposjednute je jednokor po njim vojnim odjelima rumunjske vojske. Sve su čete dobile strogi nalog, da se imaju u oružjem oduprijeti svakom eventualnom pokušaju prijezala po stranim četama u rumunjsko područje.

Položaj na bojištima. "Petit Journal" donosi sljedeći Berthautov resume o položaju na bojištima: Francuzi i Englezi dobili su doista potporu, ali strateški uspjesi nisu još uvijek jasni, košto su nejasni i ciljevi neprijateljske vojne uprave. Na ruskim bojištima vide Brusiļov. Lešići zaposjed Delatyn, ali time još uvijek nisu neprijateljske čete odrezane od Ugarske.

Diplomatski pregovori u Rumunjskoj. Već nekoliko dana vode se u Rumunjskoj važni diplomatski pregovori. Držanje vlade ozvoljuje opoziciju. U jednoj je dapače konferenciji opozicije bilo predloženo, da se parlament demonstrativno napusti. Prijedlog opt nije prihvaćen.

Berlin — Kitchener. Dopisni uređ. "Radio" javlja iz Pariza, da je grad Berlin u Kanadi promijenio svoje ime u Kitchener.

Rođen u vojničke svrhe. "Liller Kriegszeitung" propiucje pismo nekoje matne na župnika s molbom, da joj pošalje krsni list njezin sina: Velečasni gospodine župniče! Molim vas za krsni list mojsa sina Henrika, koji je bio rođen dne 16. siječnja 1915. u vojničke svrhe. Pozdravlja Vas gospodjara Scheman.

D'Annunzio odikovan. Dne 9. o. m. prijeli se u Mlečima Beniamino D'Annunzio na hrabre presih hrabrosno svetinju. D'Annunzio je u svom odud ševljenju izrekao govor pun običnih praznih fraza. Da bude učinak veći, pripovijedao je sakupljenju svjetini, kako centralne vlasti iteraju svoje vojnike u boj sa samokosom, bičem i zamajivim sredstvima. Laž je vjerna družica talijanskih junaka.

Rusko-japanski ugovor i Engleska. Brazjavne vijesti o rusko-japanskom ugovoru prouzročile su u Londonu veliku zabrinutost, jer će sada Rusija imti slobodnija u svojim osvajačkim žudanjima na nekoj drugoj, za Englesku vrlo poželjnoj strani.

Skori odstup kabineta Zaimis. Francuski listovi primaju iz Atene, da se uzom očekuje skori odstup kabineta Zaimis. Kao uzrok navjada se antani nepoćudna dozvola obrazovanja udruženja pričuvnika.

Duhan za naše zarobljenike u Italiji. "Društvo za istraživanje iščezlih ratnika" u Zürichu javlja, da je spremno primati narudžbe za duhan i cigarete za naše zarobljenike u Italiji. Oni, koji je žele poslužiti susretljivošću švajcarskog udruženja, neka pošalju novac na društvo i navedu točnu adresu zarobljenika, kojemu žele, da se pošalje duhan. Ujedno neka naznače, da li žele poslati jeftiniji ili skuplji duhan i u kojoj količini.

Novo poštanske marke u Njemačkoj. U svezi sa povišenjem poštanskih pristojba u Njemačkoj, izdat će se tako doskora nove poštanske marke, i to ponajprije doknadne marke u iznosu 21 pol phenig za dopisnice i mjesna pisma, za koje je pristojba povišena od 5 na 7 pol pheniga. Ove će marke biti izvedene u svjetlo-sivoj boji. Kasnije će se izdati biljezi i dopisnice po 7 i

pol pheniga, te biljeg od 10 pheniga za pisma izvan mjesta predabde do težine od 20 grama.

Mir u listopadu? Od sviju neutralnih država čni Švajcarska najosjetljivije gospodarski rat, što su ga vlasti velikomog sporazuma pjele protiv Njemačke. U velikom vijeću u Zürichu htjeli su raspravljati o posljedicama, koje je svjetski rat nanio Švajcarskoj. Rasprava je medjutim odgođena na prijedlog vijećnika Hartmanna, koji je izjavio, da nije nužno pozabaviti se tim pitanjem, jer da će rat i onako svršiti koncem listopada.

Krivitvorjenje njemca u Milanu. Ovih dana bio je uapšen veleindustrialjac Spertli, jer je dokazano da je krivitvorio i stavio u promet dva i pol milijuna njemca.

Sudbina engleskih antimitilarista. "Vorwärts", organ berlinskih socijaldemokrata, donosi, da su vojne engleske oblasti osudile u svemu 1374 antimitilarista, od kojih 34 na smrtnu kaznu. Ta se je kazna medjutim promijenila u deset-godišnju tešku tamnicu, 80 opuženih pušteno je na slobodu.

Proslava više bitke.

Viribus unitis! Ovo geslo našeg Premilostivog Vladara sakupili će na 23. mj. sve građane u Puli bez razlike narodnosti i zvanja, u šumici iz novog kupališta ratne monaricije. Hrvati i Slovenci u Puli pripredaju povodom 50godišnjice više bitke svečanost, čiji prihod je namijenjen na polovicu udovicama i siročadi plah junaka ratne monaricije i vojske.

Njezina Preuzvišenost gospodjara Jela pl. Chmeljar prouzela je s pripravnim susreteljstvu pokroviteljstvo nad ovom svečanosti, koja, nastavju pod najboljim potcijajima, postići će bez dvojbe sjajan uspjeh.

Ovaj sjajni uspjeh zamjećuje nam i činjenica, da je ovogodišnja proslava više bitke simbol složne volje, da odelacimo iz Adrije svoje neprijateljsko i protivničko gospodarstvo. Otrag 50 godina mala austro-ugarska ratna monaricija, jedva jedva iznemejljega, potakla je, pod vodstvom neumrog Tegetthofa, talijanskog brodovlje, koje je bilo tuč i kamo jače.

Danas narodi Austro-Ugarske monaricije stoje pred istim glavnim dušmaninom.

Naša ratna monaricija, premda brojčano manja od neprijateljske, natkriljuje ipak protivničku hrabrosću, valjanosću i sposobnosću njezinih častnika i momčadi; opreznosću, pripravnosću, bistrorukobosću i ženjalnosću njezinih vodja. Sjajna djela naše ratne monaricije u sadašnjem ratu dostojno se pridružuju viskoj pobjedi.

Naš podmukli dušmanin može jošte doživjeti drugi viški poraz. Hrabrosti i moć nam ne manj-

kaju, austro-ugarski morški junaci pripravni su, sa a sjeđinjenim silama može se lahko izvršiti i najtežu zadacu. Ovo je smisao više proslave! Naravno je, da i mi, Hrvati i Slovenci Primorja, želimo proslaviti ove godine godišnjicu više pobjede na posebno svećani način. Mi smo u ovim krajevima, na medji Austrije, neposredni susjeci njezinog dušmanina, mi dugujemo našu budućnost, našu budućnost, naš narodni ekonomski opstanak samo uspješnoj obran protiv pohlepne neprijatelja.

Ovo je dakle smisao ovogodišnje proslave više pobjede: Volja, moć i pouzdanje u nove pobjede i u pobjedonosan mir, kojeg žele postići narodi Austro-Ugarske, složni i sjeđinjeno pod habsburskim žilom.

Viribus unitis! Htjimo svi dne 23. t. m. na nješto zabave i postavivši se u službu humanitarne i patriotske stvari, predstavljene simbolično po viskoj svečanosti, pokazimo, da od neumrog Tegetthofa i njegovih slavnih nasljednika i dalje u nama živi i da hranimo vječnu zahvalnu uspomenu našim morskim junacima radi njihovih djela i zasluga.

Predsjednik: Niko Mardesić.

Kupujte samo kod onih tvrtke koje oglašavaju i preporučuju se u „HRVATSKOM LISTU“

Sjećajte se Crvenog križa!

KINO
Crvenog križa
ULICA SERGIA BROJ 34.
Danas vrlo zanimivo raspred.
Neprekidne predstave.
Kaznateljstvo si pridržuje pravo promijeniti raspred.
ULAZNINA: I. prostor K 1.—; II. prostor 40 fl.
Ući se može kod svake silke.

ISTARSKA POSUJILNICA U PULI.

Tko želi uložiti sigurno svoj novac na štednju, tko ima platiti „POSUJILNICE“ interes ili stogod na račun dugog duga, tko bi htio u potrebi da digne koliko iz svog uloška kod „POSUJILNICE“.

taj neka se obrati

u „Narodni Dom“ (palaca „ISTARSKE POSUJILNICE“) u II. kat na pismaru Dra. I. SCALIER, odvjetnika i vojničkog branitelja, i to u svaki delavni dan od 9—12 prije le od 3—7 sati poslije podne.

Posujilnica plaća na uloške 4 ½% kamata.

AUGUST SENOA.

Prijan Lovro.

(Nastavak).

Malvina problijedi, te sakrije svoje smeteno lice za lepezu. Za malen časak osovi glavu, kao da je pribrala nove snage.

„Gospodine!“ prihvat Malvina, „vi mi govorite tu o bilju, o cvijeću, nu ja čutim otrov toga bilja, samo trnje toga cvijeca. Razumijem vas predobro. Čim vas opazih, domislih se odmah, da će medju nama biti razgovora o minulim danima. Vi ste nekako nastojali. Ne čete li me slušati?“

„Hoću, milostivo vas gospodine.“

„Nekad se vidjesmo, ja nevino djevojče poznajivši samo narav, vi mlad bogoslovac, ideja lista. Vi ste me ljubili — a ja? i ja sam vas ljubila, a to čuvstvo prema svćeniku činilo mi se tolik grijeh, da sam ga po svojoj djetinjskoj domisi morala okajati svojim životom. Odlučih počti za nečuljega, odlučih slijediti trepči, štetići put naših društvenih predstuda, koje bacaju čuvstvo pod noge, te tako budem suprugom gospodina predstojnika. Ljudi me cijene retinom, ali ustrinu nije moja sreća nego cijena potd svičenom haljinom, za finim čipkama.“

„Nemam prava, nemam razloga, mistovita gospodine, pitati za sve, što mi ovdje dokazaste. Zelim, ako sam povodom bio, da ste svoju sreću promašili, ali ne mogu, da vam se ne zahvalim.“

„Na čemu?“

„Na čuvstvu, što ga u meni probudiste, na čuvstvu, što me rasplakao od kraja, da sklonim verige sa sebe, koje mi nametniste. Ljubiev vas strasno, skinuh crnu halju, te izidjoh slobodan na svijet. Nu, pustimo tu raspravu. Čemu tržati lijeke rani, koja je već zacijelila.“

Malvina si griznu usnice. Dobro bijaše opazila, da joj je romantična bućica pramašiti cilj.

„Da, da!“ nastavi nazlobno. „Morala je zacijeliti. Sudbina je tako htjela. I sam možebit ja kriva, da se rodih kao kćerka bogata vlastelina, a vi...“

„A ja kao ubogo seljače?“ nasmejnu se Lovro. I kev uvjerjedna ponosa skoči mu na lice.

„Niste krivi, lijepa gospodjo. To je čista, prosta istina i vaša žrtva nije nego obična posljedica naših društvenih okolnosti. Ja medjutim ne želim toga. Romantična ova epizoda — ne mogu je po uspjehi iline krsiti — sjetila me je živo, da po svom porodu nisam ništa na tom svijetu, bar ljudi dan danas tako misle. Romantična ota epizoda sjeti me, da sakupim svoje vlastite sile i stanem na svoje noge. Čim je više čovjek po sebi zaslužio, tim je više treba. Zaš moral, lijepa gospodjo, i opte me nuka, da vam se zahvalim. Gledat ću, da budem čovjek — čitav čovjek.“

„Vi ste zlobni, preko mjere zlobni, gospodine Lovro.“

„Ja prevodim iditlu u prozu.“

„Vi se samo rugate pojavu svoje prve ljubavni.“

„Prvi čin te ljubavne pričice postaje smiješnim, osvrne li se čovjek na prozaičko rješjenje. Ta smiješnost nastaje upravo iz kontrasta.“

„Gle, gle!“ doklisnu predstojinik, „gospodine gouverneur liječi valjano migrnu moje gospodje. Čini se, da mi se dobro zahvaljaš, Malvino!“

„Gospodin mi pripovijeda vrlo zanimivih crtica iz botanike“, nasmejnu se Malvina pod silu.

„O ljubnicama bez duše, gospodine predstojinik!“ doda Lovro.

„Zar ima u cvijeću duše?“ zapita u čudu predstojinik.

„Ima kadšto“, odvratilo Lovro.

„To vi kao utjenjak morate bolje razumijeti“, zapenta predstojinik.

„Al u bodiljke nema duše“, doda Malvina, „jer znađe čovjeku raniti do krvi.“

„Bodiljka je prosta biljka, prezirana od sva-

koga; možda se osvećuje svojom oštrinom svijetlu, koji ju je posve zavrgao“, odvratilo Lovro brzo.

„Ja od svega toga, duše mi, ni mirve ne razumijem. Ma foi, ništa!“ namjsa se predstojinik kroz nos.

„Vaša biljarska rasprava mi je pustom zagonekom. Raspravite stvar, kako vam je drago, ja perem ruke, na idem sručit časiću čaja.“ Gospodina predstojnika nestala.

„Bodiljki moj gospodine!“ započeo Malvina, „da vidite, da vas se nimalo ne bojim, ove moje ruke, povelite me glasoviru u drugi salon. Bojite li se?“

„Bog sačuvaj! Ja poznajem samo lijepu gospodju predstojinicu i mišta više. Pa kako je ta dama vrlo zabavna, ali mi je nikrat ni riječima kraj nije. Oza bodiljku i ženjalnosću njezinih bolesti migrzne, a ja sam seljački porod pa ne umijem plesati. Les extremes se touchent. Izvolite, ove ruke.“

„Lovro povelite mladu gospodju do glasovira, Malvina sjedne.“

„Šta da igram, šta da pjevam?“

„Sve po vašoj volji, mistivstva gospodine.“

„Zar Schubertovu pjesmu?“ Se, ne! Znam, da vam Nijemci nisu drage. Hoćete li Prešernovu.“

„Lana sije?“

„U taj par ne bih mogao slušati tih pjesničkih uzidajna.“

„Dakle?“ lupne predstojnica ponešto ljutito po glasoviru.

„Ritornel iz „Rigoletta.“

„Ha, ha, ha! Namjsa se Malvina, „oprosti vam Bog taj grijeh! Budi po vašem!“ Brzo prebirala tipke i zapjeva lijepim zanečenim glasom:

„La donna è mobile
Qual piuma al vento.
Muta d'accento
E di pensiero!“

„Lovro se nasmejnu i nastavi „deklamovati u pl glasa:

„Sempre amabile,
Leggiadro il viso
In pianto ed in riso!“

„E — menzogneri! Zivili! To vam ide od srca!“

„Ferdinandne!“ viknu Malvina, skočivši ljutito čim sa zapovijedaš, dušo!“ dotrči predstojinik.

„Ajdemo kuć. Laku noć, gospodine Lovro!“ i poklonivši se tako odo sa mužem si.

„Klanjam se, gospo predstojinice!“ zahvali se Lovro.

U onoj noći dorzi u njemu nova misao, „Vi ka neznam snage, da duhom me natkrilim te veliki kane? Kukulica bih bio, da se otimljen za predstojinikom srećom. Više, više leti mi dušo!“ Lovro stade ozbiljno razmišljati o svojoj budućnosti, te se odluču posvetiti višim društvenim nastojima, kad dovrši svoju zadacu u predsjedni kovoj kući.

U ono vrijeme izmir se Lovro sa svojom rodinom. Predsjedniku bilo u iredskim poslovim putovati po okolicil postojanosti. Dornav od starog kanonika, kako i zašto se Lovro povadio bio sa oćem si, odluču strance udobriti. Dovedo dakle i onaj krak, prava preda se Lovrina otca, te mi reče: „Moj drugi muž! Valjda znate, da je Lovro u mojoj kući, da ući mogla sina. Bog vas je doista blagoslovio daviš vam takova sina, jer je postejenom i ućen čovjek. Dika vam je i čast cijelju vašoj kući. Znam, da vam se na žao daje, što se Lovro raspodio. Nu ne srdite se zato. Bog je viedao čovjeku volju, i a svaki čovjek ima svoju. Ered haljine bih velikim gospodinom. Ufam se, da ćete se od nega te sreće dočekati. Dakle pomirite se, poslat ću vam ga na Uskrs. S bogom.“

(Nastavit će se.)

Hrvati i Hrvatice setite se družbe sv. Cirila i Meloda!